

Ko labiausiai baiminasi pajūrio kurortų verslininkai

Prastas oras, vis didėjantis darbuotojų trūkumas ar mokesčių inspekcijos reidai? Kas iš jų labiausiai veikia Palangos ir Neringos verslininkus? Į šį klausimą pabandė atsakyti įmonių mokumą vertinančios UAB Creditreform Lietuva specialistai.

Kaip rodo Statistikos departamento pateikiami paskutinių šešių liepos mėnesių duomenys - karščiausia vasara pajūryje buvo 2014 metais, o vėsiausia – 2015-aisiais. O šiųmetis sezonas prie jūros ko gero bus netgi prastesnis už pernykštį. „Tačiau pažvelgus, kaip aktyviai 2011-2016 m. kurortų verslininkai gausino savo personalą vasaros sezonui, neatrodo, kad vasaros kokybė turėtų tam didžiausios įtakos,“ - sako UAB Creditreform Lietuva direktoriaus pavaduotojas Borisas Chijenas.

Štai 2014 m., kai vidutinė liepos temperatūra siekė net 21,1 laipsnį šilumos, nuo birželio pirmosios iki liepos pabaigos darbuotojų Palangoje padaugėjo 24,9 proc., o vėsiausio 2015 m. sezono metu (vidutinė vidurvasario temperatūra 17,2 laipsnio) šis pokytis buvo vos mažesnis ir sudarė tik 23,2 proc. Šiomet per birželį-liepą dirbančiųjų gausėjo dar vangiau - 21,1 proc.

Neringos verslas temperatūros nepaisė dar labiau. Per du karščiausios 2014 m. vasaros mėnesius vietos įmonių personalas ūgtelėjo 31,5 proc., o vėsiausių 2015-ųjų metų sezoną augimas buvo netgi didesnis - 33,8 proc. Šiomet per birželį-liepą darbuotojų kurorte pagausėjo 30,2 proc. Tiesa, skaičiuoti buvo tik įsidarbinę Palangoje ir Neringoje registruotose įmonėse.

„Bet viena tendencija matoma ir plika akimi. Per šešerius metus gerokai išaugo darbuotojų skaičius, su kuriuo įmonės žengia į vasaros sezoną. Jei 2011 metų birželio pradžioje abiejuose pajūrio kurortuose registruotose įmonėse buvo įdarbinti 7303 asmenys, tai šių metų sezono pradžioje jų buvo jau 8730. Įdomu, kad įmonių darbuotojų sezonui prasidedant tik daugėjo, o tolimesni samdos tempai lyginant personalo skaičius vasaros pradžioje ir liepai pasibaigus - smuko. Štai 2011 m. per du vasaros mėnesius vien Palangos įmonių personalas pagausėjo 27,3 proc., o šiemet - tik 21,1 proc., - teigia Creditreform Lietuva atstovas, - Regis, tam daugiausiai įtakos turėjo ne orai ar poilsiautojų srautai, kurie kurortų administracijos duomenimis pastoviai augo nereaguodami į temperatūrą, bet vis labiau juntamas darbuotojų deficitas bei vasarą kurortų verslui padidinamas valstybinės mokesčių inspekcijos dėmesys“.

Ne vienas Palangos verslininkas teigia, kad samdyti darbuotojus sezonui pradeda vos ne pavasario pradžioje, mat susivėlinęs gali kavinės ar viešbučio personalo ir nesukomplektuoti. Tenka rizikuoti, nes kokia bus vasara, iš anksto numatyti neįmanoma. Kaip rodo samdos statistika, intensyvesnė samda Palangoje prasideda jau kovą, o Neringoje – gegužę.

Tas pat darbuotojų trūkumas stumia vietos verslų savininkus stengtis išlaikyti darbuotojus ir ne sezono metu ir netgi ypatingų apkrovų metu (per ilguosius savaitgalius) verstis daugiausiai tik dirbančiaisiais, pasamdytais dar prieš prasidedant sezonui ar komandiruotais iš įmonės padalinių kituose Lietuvos miestuose. Skirtingai nuo kurortų prie mineralinių vandenų, Palangos ir Neringos įmonių personalas stipriai kinta - „kvėpuoja“. Ir šis „kvėpavimas“ tolydžio darosi vis mažiau gilus. Štai 2011 m. vasario pradžioje Palangoje įmonės samdė 5088 darbuotojus, vasarai prasidedant jų jau buvo 5833, piką pasiekė baigiantis liepai – 7427, o smarkiausiai krito spalio mėnesį – 5637. Gi 2015 m. vasarį kurorto verslai buvo įdarbinę jau 5946 asmenis, kurių birželio pirmą jau pagausėjo iki 6587, vasaros piko metu – iki 8118, o spalio pirmąją – 6314. Pastangas išlaikyti daugiau personalo tarpsezoniu rodo ir Palangos bei Neringos

verslininkų mėginimai privilioti daugiau svečių organizuojant gausiau įvairių renginių, išnaudojant Kalėdų laikotarpį ir pan.

Keista, bet, jei žvelgsime į apgyvendinimo statistiką, temperatūros pokyčių nepaisė ir poilsiautojai. Turizmo departamento duomenimis, pasinaudojusių Palangos ir Neringos apgyvendinimo įstaigų paslaugomis (vietinių ir užsieniečių) karščiausiais 2014 m. buvo 275,8 tūkst., o vėsiausiais 2015-aisiais (vidutinė temperatūra 17,2 laipsnio) net 295,7 tūkst. Ir šią vasarą, kurią kai kurie palangiškiai pavadino prasčiausia per keturiolika metų, vien per birželį Palangos savivaldybės rinkliavų skyrius suskaičiavo 2 tūkst. daugiau nakvynių nei pernai. Galbūt augimą veikė vėlgi valdžios struktūrų pastangos labiau kontroliuoti verslą ir naikinti šešėlį?